

בש"פ 7283/16 - ליאור אלמגור נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון
בש"פ 7283/16

כבוד השופט מ' מזוז
ליאור אלמגור

לפני:
העורר:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערר על החלטה למעצר עד תום ההליכים

תאריך הישיבה: כ"ג באלול התשע"ו (26.9.2016)

בשם העורר: עו"ד בועז קניג

בשם המשיבה: עו"ד רחלי זוארץ-לוי

החלטה

1. ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) על החלטת בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו (כב' השופט ב' שגיא) מיום 22.8.2016 במ"ת 43378-07-16, בה הורה על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים נגדו.

2. ביום 26.7.2016 הוגש כתב אישום נגד העורר ונאשם נוסף, אילן טלקר (להלן: אילן), המייחס להם עבירות של קשר לביצוע פשע, ייצור, הכנה והפקת סמים מסוכנים, החזקת סמים שלא לצריכה עצמית, החזקת חצרים לשם הכנת סם מסוכן והחזקת כלים המשמשים להכנת סם מסוכן או לצריכתו (סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין תשל"ז-1977, וסעיפים 6, 7(א) ו-7(ג) רישא, 9(א) ו-9(ד) רישא ו-10 לפקודת הסמים המסוכנים התשל"ג-1973). בהתאם לכתב האישום, השניים קשרו ביניהם קשר לייצור סמים מסוכנים מסוג קנבוס בכמויות מסחריות, ולשם כך שכרו דירה בתל אביב (להלן: המעבדה), בה גידלו והחזיקו כ-157.98 ק"ג סם נטו, תוך שימוש בצידוד וחומרים לצורך ייצור הסם.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה למעצרו של העורר ואילן עד לתום ההליכים נגדם. אילן הסכים למעצר ובית המשפט הורה על מעצרו עד לתום ההליכים. העורר התנגד לבקשה וטען כי אינו קשור למעבדת הסמים מושא כתב האישום.

4. בהחלטתו מיום 22.8.2016 הורה בית המשפט על מעצרו של העורר עד תום ההליכים. בית המשפט קבע כי קיימת תשתית ראייתית לכאורית למעורבותו של העורר בפעילות המעבדה, בשים לב לראיות הבאות: הקשר החברי בין שני הנאשמים; העורר נצפה על-ידי שוטרים מגיע לסמטה בה נמצאת המעבדה ויוצא ממנה רק כעבור ארבע שעות, תוך שנתן הסברים משתנים ובלתי משכנעים לכך בהודעותיו; כשנתפס בסמטה הריח השוטר ריח חריף של קנאביס מבגדיו; ראיית DNA של העורר על כפפה שנמצאה במעבדה, שלטענת העורר שימשה אותו לעבודות צביעה אף שעל הכפפה לא נמצאו שרידי צבע; ראיית DNA על מסטיק שנמצא בכיור בתוך המעבדה; מכשיר הטלפון הנייד של העורר אוכן 16 פעמים בסביבת המעבדה, חלקן לפרקי זמן משמעותיים. בית המשפט סבר, כי התמונה הכוללת היא בעלת פוטנציאל משמעותי להרשעת העורר ועומדת ברף הנדרש לראיות לכאורה בשלב המעצר.

נוכח טיב העבירות, רמת התחכום והתכנון וכמות הסמים האדירה שנתפסה במעבדה, קבע בית המשפט כי קמה עילת מסוכנות בעוצמה משמעותית אשר אינה ניתנת לאיון בחלופת מעצר, ולפיכך קבע כי אין מקום להורות על עריכת תסקיר מבחן. בית המשפט הוסיף, כי אמנם היו מקרים דומים בהם ניתנו החלטות על עריכת תסקיר מעצר, אולם לבסוף הורו בתי המשפט על מעצרו של אותם נאשמים עד תום ההליכים. כן צוין, כי לעורר הרשעה קודמת בעבירת החזקת סם לצריכה עצמית, בגינה הוארך עונש מאסר על תנאי שהוטל עליו, וכעת הוא חב הפעלה.

5. על החלטה זו הוגש הערר שלפני. בכתב הערר נטען, כי אין די ראיות למעורבותו העורר בהפעלת המעבדה. העורר טוען, כי מסר גרסה עקבית לפיה הגיע למקום מספר פעמים לבקשת אחר, כחלק מעבודתו בצביעת קטנועים, וכי ביום בו עוכב על-ידי השוטרים הגיע למקום לבקשת האחר כדי למסור לו שקית ובה מספרים, והעורר אף נתן הסבר מניח את הדעת להימצאות DNA שלו במקום. כן טוען העורר, כי מעורבים נוספים, אשר גרסאותיהם לוקות בסתירות, לא נעצרו. העורר מוסיף, כי היה מקום להיענות לבקשתו לקבלת תסקיר שירות מבחן על מנת לבחון קיומה של חלופה למעצרו, בשים לב לנסיבותיו האישיות בהיותו אב לשני ילדים העובד בעיריית רמת גן מזה 22 שנים, לכך שבידו להציע חלופת מעצר הולמת ולפסקי דין בהם שוחררו בחלופת מעצר נאשמים במקרים דומים ואף חמורים יותר.

6. בדיון לפני חזר וטען בא כוח העורר והעלה טענות באשר לתשתית הראייתית נגד העורר, אך הבהיר כי אינו חולק על קיומן של ראיות לכאורה נגד העורר, וכי עררו מתמקד אך בבקשה כי העורר יישלח לעריכת תסקיר מעצר בעניינו. לדבריו, טענתו אינה כי מתחייב תסקיר מעצר בכל מקרה אלא כי בנסיבותיו של העורר דנא אין הצדקה לשלול מראש אפשרות של חלופת מעצר ללא עריכת תסקיר. לדבריו, מדובר באדם עובד, שאינו חי חיי פשע, וכי גם עברו הפלילי אינו מכביד.

7. מנגד, טענה באת כוח המדינה כי עריכת תסקיר מעצר אינה מתחייבת בכל מקרה, וכי ההחלטה לענין זה מחייבת בהתאם לפסיקה בחינה דו-שלבית: ראשית, האם ניתן לתת אמון בנאשם כי יכבד את תנאי שחרורו, ושנית - האם במכלול הנסיבות יש מקום לחלופת מעצר. נטען כי שירות המבחן עמוס לעייפה ואין טעם והצדקה להעמיס עליו בחינת מקרים בהם ניכר בעליל שאין לכך תוחלת. אשר לעורר דנן, נטען כי לא ניתן לתת בו אמון נוכח מהות וחומרת העבירה, שאינה בגדר מעידה חד פעמית אלא מהלך מתוכנן ומתוחכם, גרסאותיו המתחמקות והמסתירות בחקירה ועברו הפלילי

הכולל שתי הרשעות בעבירות סמים. לכך מצטרפת העובדה שמדובר בעבירות סמים מאוד כבדה בה מתקיימת עילת מעצר סטטוטורית.

דין והכרעה

8. לאחר עיון ובחינה הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות.

9. בהתאם להוראות סעיף 21 לחוק המעצרים, בטרם החלטה על מעצרו של נאשם עד לתום ההליכים נגדו על בית משפט לבחון האם "לא ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך של שחרור בערובה ותנאי שחרור שפגיעתם בחירותו של הנאשם פחותה" (סעיף 21(ב)(1)). אכן, דרך המלך לבחינת האפשרות "להשיג את מטרת המעצר בדרך של שחרור בערובה" היא באמצעות עריכת תסקיר מעצר בעניינו של הנאשם. ואולם, כפי שהסכים גם בא כוח העורר, לא בכל מקרה מתחייב תסקיר מעצר, ומקום שבית המשפט מגיע למסקנה ברורה ממכלול הנסיבות שלפניו כי שום חלופת מעצר לא תצליח בעניינו של הנאשם הקונקרטי, אין מוטלת עליו חובה להורות על עריכת תסקיר מעצר.

10. בעניינו מדובר בעבירות סמים חמורות הקשורות להפעלת "מעבדת סמים" בה נתפסה כמות גדולה מאוד של סם מסוג קנבוס (כ- 160 ק"ג). פעילות כזו מקימה עילת מעצר סטטוטורית לפי סעיף 21(א)(1)(ג)(3) לחוק המעצרים.

11. הלכה פסוקה היא כי בעבירות של סחר והפצת סמים יש לעצור את הנאשם עד לתום ההליכים נגדו, וזאת לאור המסוכנות הרבה לשלום הציבור הנשקפת ממנו, ובשל כך שלא ניתן להפיג את המסוכנות הטבועה במבצעי עבירות אלה באמצעות חלופת מעצר, שאין בכוחה על-פי רוב למנוע הישנותן של עבירות מסוג זה (בש"פ 8087/09 מדינת ישראל נ' מידברג (20.10.2009); בש"פ 3833/13 עמוס נ' מדינת ישראל (5.6.2013); בש"פ 4585/14 צקבאשווילי נ' מדינת ישראל (4.7.2014); בש"פ 3064/15 מאירוב נ' מדינת ישראל (12.5.2015); ובש"פ 8155/15 קלר נ' מדינת ישראל (9.12.2015), להלן: ענין קלר).

אומנם לצד הכלל האמור הכיר בית משפט זה בקיומם של מקרים חריגים, בהם תתאפשר חלופת מעצר בעבירות אלה, אך זאת בעיקר במקרים של נאשם צעיר, ללא עבר פלילי שחלקו ומעורבותו בעבירות היו מצומצמים (ענין קלר, בפסקה 11; בש"פ 3702/15 ברק נ' מדינת ישראל, פסקאות 9-10 (3.6.2015)). המקרה דנן אינו עונה על אפיון המקרים החריגים כאמור, בעיקר נוכח עברו הפלילי של העורר הכולל שתי הרשעות בעבירות סמים מהשנים האחרונות (2011 ו- 2015).

12. נוכח כל האמור לא מצאתי כי נפלה שגגה בהחלטתו של בית משפט קמא שלא להורות על עריכת תסקיר מעצר בעניינו של העורר (השוו: בש"פ 8253/14 ניסן נ' מדינת ישראל, פסקה 28 (16.12.2014)). אכן, ניתן למצוא מקרים בהם בנסיבות דומות לכאורה נשלחו נאשמים לתסקיר מעצר, אך כפי שציין בית משפט קמא, באותם מקרים הורו בתי המשפט בסופו של דבר ולאחר קבלת התסקיר על מעצרו של אותם נאשמים עד תום ההליכים. מדובר אפוא בשיקול דעת פרטני שמפעיל בית המשפט בכל מקרה לנסיבותיו ולא מצאתי כאמור כי נפל פגם בהחלטת בית משפט קמא המצדיק התערבות.

13. סוף דבר: הערר נדחה.

ניתנה היום, כ"ד באלול התשע"ו (27.9.2016).

ש ו פ ט
